

громадська організація
**ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ
«ПАРНАС»**

I Всеукраїнська науково-практична конференція
**ЮРИДИЧНА НАУКА ТА ПРАКТИКА В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ**

**Запоріжжя
01 червня 2019**

Юридична наука та практика: виклики XXI століття: збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 01 червня 2019 р., м. Запоріжжя: громадська організація «Запорізький обласний центр культурного розвитку «Парнас», 2019. 55 с.

Громадська організація «Запорізький обласний центр культурного розвитку «Парнас» не несе відповідальності за авторський стиль праць, опублікованих у збірнику.

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Кучеренко Д. С.

ПОНЯТІЙНО-ПРАВОВЕ МИСЛЕННЯ У ДАВНІЙ ГРЕЦІЇ: ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ ПЛАТОНА.....5

Ткачук Л. В.

ПРАВОВА ЗАХИСНА ГАРАНТІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ДОКТРИНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....9

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Гамбург І. А.

ПРАВОВА ПРИРОДА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....16

Гамбург Л. С.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....18

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Швидченко І. Г.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....23

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Аніщенко М. А.

ПРАЦІВНИКИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ КОРУПЦІЇ.....29

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Собко Г. М.

СВЯЩЕННІ ТЕКСТИ ЯК ВИТОКИ ПОНЯТТЯ «НАСИЛЬСТВО» ТА «ПСИХІЧНЕ НАСИЛЬСТВО».....33

КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Осадчук К. М.

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ШТРАФУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ
СТОРОНИ ПИТАННЯ.....39

КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Довбуш Н. Н., Кириченко А. А.

НОВАЯ ДОКТРИНА КЛАССИФИКАЦИИ АНТИДЕЛИКТНЫХ И ИНЫХ
ЭКСПЕРТНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ.....44

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО; ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Andreienko O. L.

THE PROBLEM OF UNILATERAL FORCE EXERCISE IN INTERNATIONAL
LAW.....50

**ПРАЦІВНИКИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ
КОРУПЦІЇ**

Аніщенко М. А.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного права Запорізького державного медичного
університету

Розглядаючи корупцію в закладах охорони здоров'я як правове явище, у вітчизняній науковій літературі загальноприйнятою є думка, що суб'єктами корупції є саме посадові особи вищевказаних закладів [1, с. 62].

Науковці та практики не раз зауважували, що проблемою в цьому контексті є відсутність вичерпного переліку посадових осіб [1, с. 65]. Національне агентство з питань запобігання корупції у своїх методичних рекомендаціях вказує, що до посадових осіб в юридичних особах публічного права належать ті працівники, які виконують організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції. Перелік посадових осіб може також визначатись у статуті юридичної особи [2].

Аналізуючи норми Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), окреслюємо коло працівників закладів охорони здоров'я.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону, корупція - використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи

юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [3].

Таким чином, усі особи, зазначені в ст. 3 Закону, є суб'єктами корупції, тобто учасниками корупційних правовідносин. Нам лише потрібно з цього переліку вибрати осіб, які можуть бути працівниками закладів охорони здоров'я.

Так, відповідно до підпункту «а» пункту 2 ст. 3 Закону, до суб'єктів корупції належать посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті, особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку [3].

Як говорилося вище, беззаперечним є той факт, що посадові особи юридичних осіб публічного права (в нашому випадку державних та комунальних закладів охорони здоров'я) точно є суб'єктами корупції.

Що стосується осіб, які входять до складу наглядової ради, то щодо них викає багато питань, хоча б тому, що формально заклади охорони здоров'я не мають наглядових рад, а у випадках, передбачених ст. 24 Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я України», можуть мати спостережні [4].

Далі, відповідно до пункту 3 ст. 3 Закону, до суб'єктів корупції також належать особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, - у випадках, передбачених цим Законом [3].

Виходячи зі змісту даного пункту визначаємо, що суб'єктами корупції є посадові особи юридичних осіб приватного права, та працівники юридичних

осіб усіх форм власності, в нашому випадку посадові особи приватних закладів охорони здоров'я та працівники закладів охорони здоров'я усіх форм власності. Дане судження має своє підтвердження в низці норм Закону.

Так, згідно ст. 22 Закону, особам, зазначеним у частині першій статті 3 цього Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах [3].

Відповідно до ч. 3 ст. 61 Закону, Посадові та службові особи юридичних осіб, інші особи, які виконують роботу та перебувають з юридичними особами у трудових відносинах, зобов'язані:

1) не вчиняти та не брати участі у вчиненні корупційних правопорушень, пов'язаних з діяльністю юридичної особи;

2) утримуватися від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю юридичної особи;

3) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про випадки підбурення до вчинення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю юридичної особи;

4) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про випадки вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими працівниками юридичної особи або іншими особами;

5) невідкладно інформувати посадову особу, відповідальну за запобігання корупції у діяльності юридичної особи, керівника юридичної особи або засновників (учасників) юридичної особи про виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів [3].

Хочемо зауважити, що суб'єкти антикорупційного декларування та суб'єкти корупції далеко не завжди збігаються, тому, що згідно з ч. 5 ст. 45 Закону обов'язок подавати декларацію з усіх працівників закладів охорони здоров'я мають лише керівники закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) [3].

Таким чином, до працівників закладів охорони здоров'я як суб'єктів корупції належать наступні категорії працівників:

- а) посадові особи державних та комунальних закладів охорони здоров'я;
- б) посадові особи приватних закладів охорони здоров'я;
- в) працівники закладів охорони здоров'я незалежно від форми власності.

Статус працівників закладів охорони здоров'я є малодосліджуваним, містить ряд правових проблем та потребує подальших наукових розробок.

Література:

1. Любінець О. В., Олійник А. М. Особливості визначення посадових осіб у закладах охорони здоров'я з метою застосування вимог антикорупційного законодавства. *Економіка і право охорони здоров'я*. № 1 (3), 2016. С. 61-65.

2. Роз'яснення НАЗК щодо визначення суб'єктів декларування, передбачених підпунктом «и» пункту 1 та пунктами 2, 3 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (щодо посадових осіб юридичних осіб публічного права). URL: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/rozyasnennya_yuopp.docx.pdf

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.